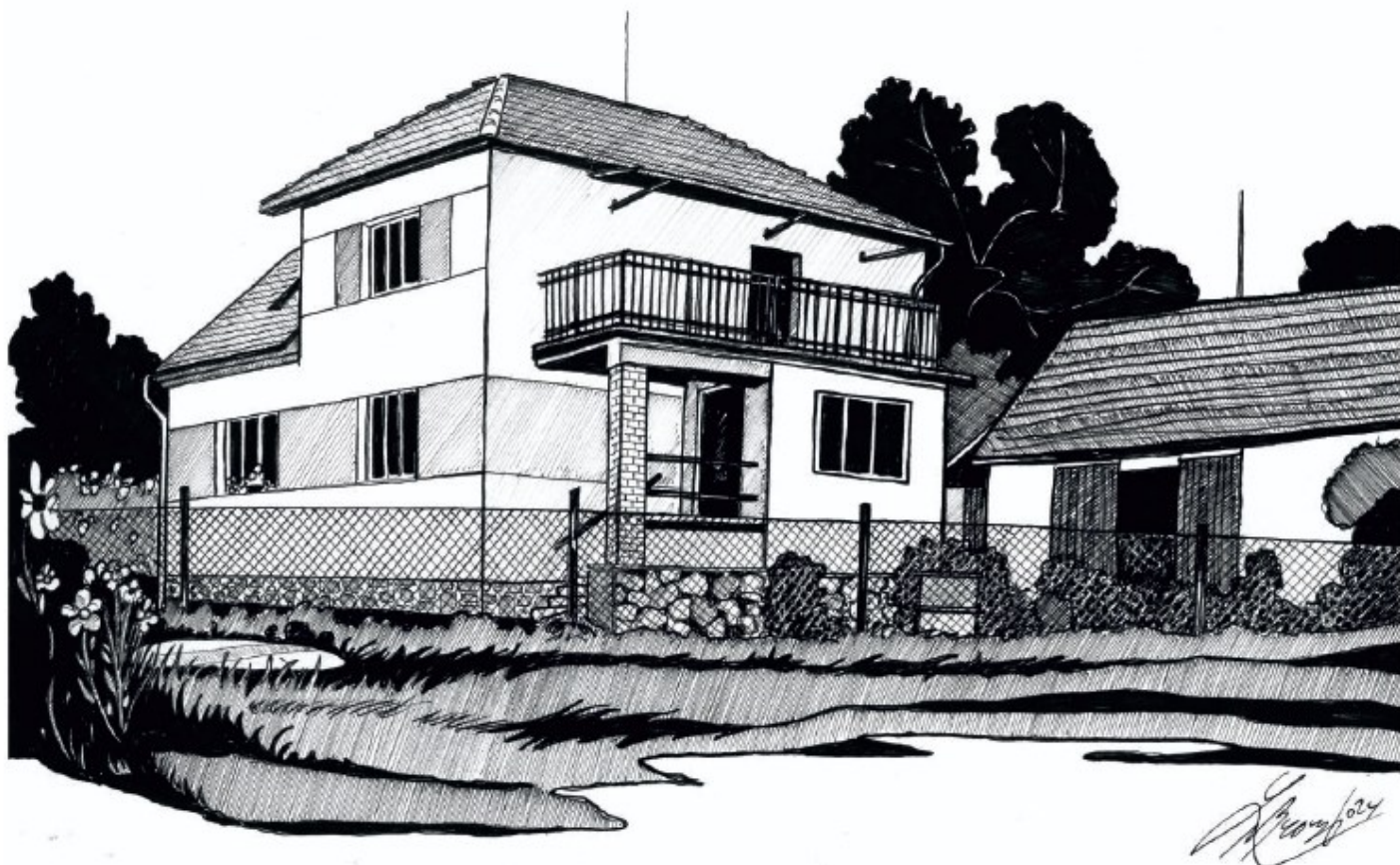

O B E C N Í Z P R A V O D A J

Žitná 23

PROSINEC 2025

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18
19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

Tel. starosta: 724113761, 775328966 / tel. účetní: 388328018, **728 986 034**

email : podatelna@hracholusky-pt.cz / hracholusky.starosta@seznam.cz

O B E C N Í Z P R A V O D A J – P r o s i n e c - 2 0 2 5

Evidenční číslo: MK ČR E 23623 IČO: 00250431

Vážení spoluobčané,

dovolte mi, abych Vám popřál jménem svým i jménem členů zastupitelstva , radostné a klidné prožití svátků vánočních, v novém roce 2026 hlavně hodně zdraví, štěstí, pohody....

Václav Vozábal, starosta obce

Kulturní akce v r. 2026

- 1) Hasičský ples – sobota 24.1. 2026**
- 2) Obecní ples – 21.2. 2026**
- 3) Masopust – sobota 7.2. 2026**
- 4) Setkání občanů v KD – pátek 6.3. 2026**
- 5) Cestopisné promítání - čtvrtek 8.1. od 18.00 h. –
"Rumunsko, Moldavsko a Podněstří"**
- 6) Cestopisné promítání - čtvrtek 29.1. od 18.00 h. – „Nepál“**
- 7) Cestopisné promítání - čtvrtek 26.2. od 18.00 h. – „Nový Zéland“**

Vánoce našich předků.

Slavení Vánoc během 19., 20. a 21. století doznalo velkých změn. Dříve se Vánoce nesly spíše v duchovním pojetí a značné skromnosti.

Zvyk zdobení vánočního stromečku se k nám dostal z Bavorska v 19. století. První vánoční strom byl ozdoben v Praze v roce 1812 v zámečku Libeň ředitelem Stavovského divadla Karlem Liebichem. Potom se stromečky zdobily převážně ve městech. Na venkově lidé zdobili svá obydlí jedlovými větvíčkami a jmelím. Stromečky původně zavěšovali na stropní trám špičkou dolů. Až později v průběhu 19. století stával stromeček v dřevěném podstavci.

O Vánocích u nás na jihu Čech píše v rodinné kronice Jakub Turek následující velmi poutavou stať.

Konečně se přiblížil Štědrý den. Už brzy ráno, ještě za šera, vybíhaly jsme děti na sad s připravenými slabými povřísalky a běhaly jsme od stromu ku stromu. Na každý strom jsme hůlkou zaklepaly a volaly.

„Hrušky, jablka, třešně, švestky atd. obouvejte se, zítra bude mráz, jestli se neobujete, posekáme vás.“ Každý strom jsme přitom stočenou slámou ovázaly.

Potom během dne jsme si krášlily stromek. Vánoční stromek ovšem nevypadal ve vesnických domácnostech jako v době současné. Tenkrát nebyly kolekce a u nás na vsi i čokoládové cukroví bylo zvláštností.

Na stromek věšely jsme především vlašské ořechy předem olepené pozlátkem. Mezi spojení skořápek se opatrně udělala nožem malá dírka, do které se vmáčkla seříznutá upotřebená sirka a nití se ořech na stromek připevnil. Podobně věšela se i malá jablíčka, nejraději pěkně červená, aby se na stromku dobře vyjímal. Potom bylo na stromku pár perníkových srdíček. Nějaké figurky z hnětýnkového těsta a dokonce i pár fíků. Stromeček byl také ozdoben cukrovím z cukrové pěny a okrášlen různobarevnými papírovými řetězy. Svíčky se nalepovaly přímo na větve stromku. Takto vypadaly stromky venkovských dětí. Pouze u učitelů (řídící učitele Velek) byl vysoký strom plný kupovaného drahého cukroví a svíčkami silnými skoro jako kostelní. Pod stromečkem bylo mnoho krásných dárků a hraček. My děti jsme měly tehdy lítost i závist, když učitelů děti nám jejich stromek ukazovaly.

Ráno o štědrém dnu jsme se obyčejně postili. Snídaně sice byla připravená jako každý jiný den, ale matka byla ráda jestliže jsme nejedli až do poledních hodin. To se týkalo i dospělých. Matka dopoledne pekla koláče a štrůdl. Vánočky neboli calty pekla obyčejně den předem, zároveň s přípravou sulcované ryby a sladké omáčky. Čeládka řezala řezanku žentourem. Muselo jí být hodně poněvadž musela vystačit do Nového roku. Bývalo také zvykem, že místo snídaně, mohl se každý napít kořalky, obvykle prachatické žitné. Teprve po neštěstí v žitenském dvoře, kdy napilému čeledínovi, který vkládal do stroje slámu uřízla řezačka ruku v zápěstí, přestal u nás tento zvyk pít ráno kořalku namísto snídaně.

A konečně nastal štědrý večer. Všichni se sešli oblečení v lepších šatech a zasedli za společný stůl. Otec se pomodlil aby Bůh požehnal dary a pokrmy, které z jeho

štedrosti bráti budeme. Matka přinesla první jídlo na slavnostně prostřený stůl. Byla to rybí polévka, která chutnala všem protože byla pouze jednou za rok. Potom následovala sulcovaná ryba. Po ní ryba se sladkou omáčkou plnou ořechů, rozinek a sušených švestek.

Dále se podával takzvaný hrášek. Byly to smažené těstové kuličky polité řepným sirupem a konečně směs krup a hrachu. Tento pokrm byl předkládán spíše z tradice a matka předem věděla, že zůstane nedotčen. Stal se ovšem štedrovečerní pochoutkou pro kohouta a jeho družky.

Slavnostní posezení bylo ukončeno čajem a punčem a samozřejmě jablečným závinem čili štrúdlm.

Po večeři přinesla matka každému z čeledínů chlebovou ošatku jablek a ořechů a také velkou vánočku. To už byl také rozsvícen stromek a my děti plny radosti prohlížely jsme si dárky, které Ježíšek v nestřežené chvíli pod stromek uložil. Bylo to především teplé prádlo, rukavice, čepice s pořádnými náušnicemi a podobně. On Ježíšek, už předem dobře věděl co každé dítě potřebuje a podle toho také dárky rozdělil. My tři děti, čili Tomáš, já a mladší sestra Krystýna jsme dostali nějaké hračky. Například panenku v kočárku, kobylku na kolečkách s vozíkem a knížky.

Po večeři se připravila nadílka pro všechn dobytek. Každý kus dostal krajíček buchty a jablko. Kohout a slepice dostali kroupy s hrachem od večeře. Pes kousek masa a kočky zbytky od večeře. A najednou k našemu leknutí zazněla na dvoře pastýřova trouba. Obyčejně přišel pastýř z Žernovic se ženou a i oni byli obdarováni.

Štedrý večer se ovšem neobešel bez různých zvyklostí a her. Děvčata běžela pod kolnu a potmě nabrala náručí polínek a přinesla je do kuchyně.

Byl-li počet sudý, děvče se v příštím roce vdá. Byl-li lichý, musí ještě rok počkat. Také se házela polínka přes hlavu a sledovalo se od které strany ženich přijde. Krájela se také jablíčka a sledovalo se bude-li uvnitř hvězdička či křížek, což někdy vedlo i k slzám.

Později večer se dospělí připravovali na jitřní, tj. na půlnoční slavnou mši. Byla-li jasná noc a cesta sněhem do Netolic vyšlapaná, chodilo do kostela velké množství lidí.

Na Boží hod šel do kostela každý kromě hospodyně a případně těch, kteří byli v noci na půlnoční. Kdo nemohl jít na Boží hod, šel jistě na Štěpána. Ovšem na Štěpána nastávalo u nás „stěhování národů“. Odcházela u nás chasa na dovolenou, po které se na Nový rok buď zase vracela zpět a nebo vystupovala ze služby. V obou případech vyplácel toho dne hospodář čeledi nedoplatky služby. Této dovolené se říkalo „telecí dny.“ Těm, kteří se stěhovali do jiné služby se říkalo „telata“. Na návsi ostatní chasa na ně bučela.

V průběhu vánoční dovolené se mnoho nedělalo, kromě krmení dobytka. Sousedé se večer navštěvovali a tomuto zvyku se říkalo hrádkování.

Po Novém roce nastaly opět dny všední, naplněné prací a starostmi o rodinu a hospodářství.

Vážení spoluobčané, sousedé a čtenáři Zpravodaje z Hracholusk, Obory, Vrbice a Žitné, přeji vám všem krásné dny sváteční, prožité v kruhu svých blízkých. Do nového roku 2026 pak zejména zdraví, spokojenost a vše dobré.

Srdečně a přátelsky Mgr. Zdenka Lindová.

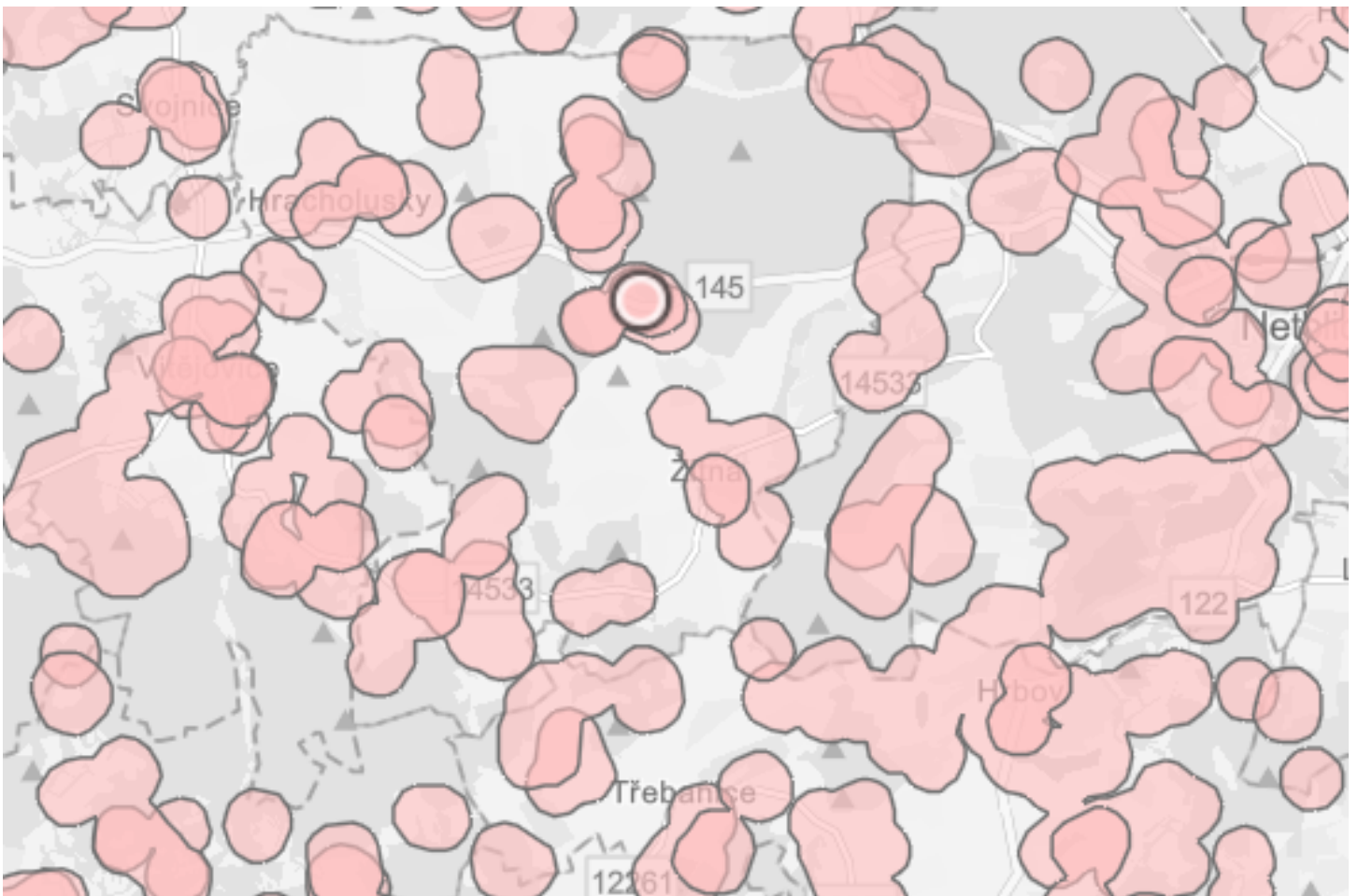

*PS: Fotografie vám doma nezavoní, snad potěší oko a pomohou vám naladit se na vánoční notu!
Ještě jednou krásné svátky. Zdeňka Lindová*

Omezení používání pyrotechniky

S blížícími se svátky a Silvestrem připomínáme pravidla týkající se používání zábavní pyrotechniky. Novější legislativa přinesla přísnější omezení a je dobré vědět, kde je pyrotechnika zcela zakázaná a jaké povinnosti mají občané. 🎆🎇 Abyste se vyhnuli pokutám, škodám a stresu pro sousedy či zvířata, tady je rychlý přehled V těchto místech je zákaz celoroční : 🚫 Domovy pro seniory, nemocnice, centra sociálních služeb – ochrana zdraví a klidného prostředí. (ve vzdálenosti do 250 metrů od těchto objektů) 🏠 Registrované chovy zvířat, farmy, útulky, záchrané stanice – pyrotechnika způsobuje zvířatům extrémní stres, může vést ke zraněním. (ve vzdálenosti do 250 metrů od těchto objektů) 🌳 Parky, lesy a přírodní rezervace – riziko požáru a rušení zvěře. (tady logicky platí zákaz ohňů a manipulace s otevřeným ohněm vždy) 🌊 Odpalovat pyrotechniku přímo u vodní hladiny (náplavky, břehy, mola, pláže) CO NENÍ DOVOLENO? 🚫 Manipulovat s pyrotechnikou v opilosti nebo způsobem ohrožujícím okolí. 🚫 Odpalovat pyrotechniku z balkónů nebo směrem na komunikace, domy či vozidla Silvestr je oslavou, ale pro seniory, děti, nemocné a zvířata znamená pyrotechnika často velký stres. Používejme ji proto s rozumem, jen kde a kdy je to povoleno. Kategorie pyrotechniky a jejich použití F1 – tzv. „dětská pyrotechnika“ (prskavky, malé fontánky) – lze používat i v blízkosti domů, pokud není obecní zákaz. F2 – ohňostroje a rakety pro veřejné oslavy – omezeno zákonem, vyžaduje bezpečný odstup a není povoleno u citlivých objektů. F3 a F4 – profesionální pyrotechnika – vyžaduje odborný dohled, povolení a bezpečnostní opatření, veřejnost ji nesmí používat. 🎆 Užijme si svátky bezpečně a s respektem k ostatním. 🎇 pro lepší orientaci přikládáme odkaz na interaktivní mapu, která Vám lépe pomůže zjistit, jak je na tom Vaše okolí

<https://agrigis.gov.cz/portal/apps/instant/basic/index.html?appid=ded81b51ac6e4ea1b071ef28122f547b>

12/2025:	24.12.		
01/2026:	7.1.	21.1.	
02/2026:	4.2.	18.2.	
03/2026:	4.3.	18.3.	
04/2026:	1.4.	15.4.	29.4.
05/2026:	13.5.	27.5.	

Blackout: Co dělat a jak se připravit?

Výpadek proudu dokáže během chvíle změnit běžný den v malou krizovou situaci. Nesvítl světla, netopí topení, nejde voda, přestávají fungovat bankomaty i platební terminály. Vypne se internet, mobilní sítě se přetíží a v zimě rychle klesá teplota v domech. Moderní svět je na elektřině závislý víc, než si běžně uvědomujeme. V České republice jsme zatím rozsáhlý blackout nezažili, objevují se však stále častější lokální výpadky – po silných bouřkách, větru nebo při přetížení sítě. Odborníci varují, že k větší poruše může dojít kdykoliv, a proto se vyplatí být připraven.

Když vypadne elektřina, přestává fungovat většina zařízení, na která jsme zvyklí – světla, kuchyňské spotřebiče, pračka, lednice, ale i čerpadla pro vodu a topení. Pokud by výpadek trval déle než několik hodin, může dojít také k omezení dodávky vody nebo plynu. V takové situaci pomáhá mít doma základní nouzové zásoby – dostatek pitné vody (zhruba dva litry na osobu a den), trvanlivé potraviny, základní léky, svítilnu, rádio na baterie, nabitou powerbanku, hotovost a kopie důležitých dokumentů. To vše doporučuje i tzv. příručka „72 hodin“, která radí, jak být soběstačný po dobu tří dnů (<https://www.72h.gov.cz/cs/ke-stazeni>).

Při delším výpadku je vhodné odpojit spotřebiče, aby se nepoškodily při opětovném zapnutí elektřiny. Lednici a mrazák otevírejte jen výjimečně – potraviny tak vydrží déle. K ohřevu jídla lze využít kempingový vařič nebo gril, samozřejmě s maximální opatrností.

Kdo chce být opravdu připraven, může si část své energetické soběstačnosti zajistit i sám. Fotovoltaická elektrárna s bateriovým úložištěm dokáže při výpadku udržet v provozu nejdůležitější spotřebiče – například osvětlení, oběhové čerpadlo topení nebo lednici. Zároveň pomáhá snižovat účty za elektřinu a přispívá k větší nezávislosti domácnosti.

V Českých Budějovicích funguje poradenské středisko ECČB, které poskytuje bezplatné a nezávislé poradenství. Zde můžete s energetickými specialisty probrat, jak se na možné výpadky připravit a jak efektivně hospodařit s energiemi. Společně můžete najít řešení pro váš dům – od úspor elektřiny a tepla až po návrh fotovoltaiky nebo bateriového systému. Díky dobré přípravě se i případný blackout může stát jen krátkou epizodou, ne vážnou krizí. Více informací na www.eccb.cz, e-mail: eccb@eccb.cz, tel.: 387 312 580.

POZVÁNKA

NA

PŘEDVÁNOČNÍ SETKÁNÍ OBČANŮ

V KD HRACHOLUSKY

PÁTEK 19. PROSINCE 2025

OD 17:00 HODIN

PROGRAM:

Vystoupení dětí z Mateřské školy

Volná zábava s hudbou

Občerstvení zajištěno

Doprava – Vrbice 16:30 / Žitná 16:40 / Obora 16:45